

Fraszka

Gazetka uczniów Gimnazjum Publicznego w Mordarce nr 2, 2013/2014

A w numerze!

- ❖ Wywiad miesiąca z ks. Tomaszem!
- ❖ Jak spędzić ciekawie ferie?
- ❖ Wiedza bezużyteczna i niepraktyczna ☺
- ❖ Mnożymy szare komórki – mini-testy z biologii i chemii!
- ❖ Nowy dział o tematyce podróżniczej!
- ❖ Ważne przypomnienia!
- ❖ Konkurs – użyj swojej wyobraźni!
- ❖ Ruch to zdrowie

Listopad/Grudzień/Styczeń 2013/2014

Od redakcji....

Witamy Was w kolejnym numerze naszej „Fraszki” !

Wykorzystując chwilę na zbliżające się święta, chcemy Wam życzyć samych radosnych chwil spędzonych z rodziną i chwili odpoczynku (ale po powrocie z przerwy żwawo bierzemy się do pracy! ;)), a także udanego Sylwestra! A na przyszły, 2014 rok spełnienia noworocznych planów i dużo pomyślności!

Wywiad miesiąca

Zapraszamy na wywiad z ks. Tomaszem Szewczykiem, który dołączył w tym roku do grona pedagogicznego naszej szkoły.

Pytanie: Jak panu podoba się księdzu w naszej szkole?

Odpowiedź: Bardzo mi się podoba, dobrze się w niej czuję.

Pytanie: Jak się księdzu pracuje z uczniami naszej szkoły?

Odpowiedź: Cóż, nie nazwałbym tego pracą. Praca to nam się kojarzy z potem, zmęczeniem, wielkim trudem, stresem. Jak na razie w obecności uczniów tej szkoły nie doświadczam stresu, trudu zmęczenia. Pot z czoła też mi jeszcze nie spływa (zobaczymy jak to będzie, gdy przyjdą upały). Minął pierwszy semestr- myślę że już trochę poznałem uczniów, a oni mnie. Przed nami dalsza wspólna wędrówka. Katecheza w szkole w ramach lekcji religii obok poznania, przekazu pewnej wiedzy, ma też ważny wymiar spotkania. Pedagog kiedyś (w

starożytnej Grecji) – był niewolnikiem który np. pilnował ucznia i nosił za nim teczkę do szkoły. Cóż... nie czuję się takim pedagogiem – dzięki uczniom którzy wytwarzają sympatyczną atmosferę. Chociaż obecność swoją tutaj traktuję bardziej jako posługę niż pracę. Czas pokaże na ile ta posługa jest użyteczna.

Pytanie: A co się księdzu nie podoba w naszej szkole?

Odpowiedź: Nad tym się jakoś jeszcze nie zastanawiałem-nawet nie wiem, czemu. I powiem, że nawet mnie to dziwi, bo przecież czuję się Polakiem. A mówią o nas że, lubimy narzekać. Skoro tak ... to chyba coś tu jest nie tak... bo tak bym sobie ponarzekał ... tylko nie mam na co.

Pytanie: A jak wspomina ksiądz swoje szkolne lata? Które wydarzenie z tamtego czasu utkwiło księdzu w pamięci? Do jakiej szkoły średniej ksiądz uczęszczał?

Odpowiedź: Lata szkolne wspominam bardzo miło. Nie sądzę by jakieś wydarzenie utkwilo mi szczególnie w pamięci. Szkoła podstawowa do której chodziłem trwała 8 lat . Myślę, że był to dobry układ. Później cztery lata liceum – I LO w Limanowej. Życie toczyło się w miarę spokojnie. Człowiek mógł trochę pewniej planować swój czas. Było to dobre tempo by dorastać do życiowych decyzji. Poza tym wiedza przekazywana klasycznie (bez natłoku informacji) sprawiała, że myślało się „ od ogółu do szczegółu lub od szczegółu do ogółu”.

Pytanie: Kiedy ksiądz zdecydował, że chce zostać księdzem?

Odpowiedź: W 1998r. 26 maja – w rok po maturze - o godz.10.25 wsiałem do pociągu w Bochni i pojechałem do Tarnowa z myślą by rozpocząć nowy etap drogi przygotowania do kapłaństwa. Decyzja - jak widać- była skuteczna.

Pytanie: Ksiądz w tym roku rozpoczął pracę w naszej miejscowości. W ilu parafiach ksiądz do tej pory pracował?

Odpowiedź: Były to dwie parafie: NMP Królowej Polski w Stróżach (2 lata) i św. Rocha w Nowym Sączu (7lat).

Pytanie: Czym się ksiądz lubi zajmować w wolnym czasie, jakie ksiądz ma hobby?

Odpowiedź: Od dziecka lubiłem majsterkować. Zajęcia praktyczne były moim hobby. Malowanie,

piłowanie, skręcanie, zbijanie desek, robienie płotu, ogrodu, skalników, szczepienie i sadzenie drzewek – przed seminarium obok szkoły to był mój świat. Pamiętam, że zastanawiałem się, ile z moich dotychczasowych pasji i zainteresowań będę musiał porzucić. Zdawałem przecież sobie sprawę, że stoję przed nowymi zadaniami. Z perspektywy 9 lat kapłaństwa muszę jednak stwierdzić, że Pan Bóg niczego mi nie zabrał z tego co chciałem mu dać (życie, zdrowie, pasje zainteresowania talenty). Myślę, że wszystko, co poświęciłem nieustannie wraca – a nawet tego przybywa. I tak np. od czasów posługi duszpasterskiej w Stróżach zajmuję się pszczelarstwem. Trochę amatorsko zajmuje się kolarstwem, udało mi się nawet kilka razy wystartować w Tour de Pologne dla amatorów. Czasem pływam, jeżdżę na nartach.

Od 2008r. jestem związany z Ordynariatem WP – toteż interesuję się trochę wojskowością a przy okazji historią... jest jeszcze poza tym kilka innych pasji... - wszystko jednak w zależności od wolnego czasu.

Pytanie: Ulubione filmy? Muzyka? Książki?

Odpowiedź: Jeśli chodzi o filmy to głównie superprodukcje: zaczynając nie tylko od „Pasji” poprzez „Gladiatora” „Szeregowca Rayana” „Kompanię braci” „Potop”. Cenię filmy bazujące na

klasycznym modelu wartości. Bardzo nisko natomiast oceniam repertuar współczesnego teatru. Brakuje mi w nim wielkich klasycznych dzieł na miejsce których wprowadza się dziś skandaliczne dziwadła. Lubię muzykę filmową np. Ennio Morricone itp. Jeśli chodzi o książki to często sięgam po literaturę popularno- naukową z filozofii przyrody, historii – rzadziej po beletrystykę. W tych dniach czytam sobie Iana Stewarta „Dlaczego prawda jest piękna”- gdy ją skończę przejdę do mistyków, ale po drodze przeczytam jeszcze parę książek C.K. Chestertona – znanego angielskiego pisarza który się nawrócił na katolicyzm. Myślę, że właśnie dziś warto czytać książki wielkich konwertytów (nawróconych). Kiedyś pasjonowała mnie literatura podróżniczo-przygodowa.

Pamiętam że w szkole podstawowej wraz z kolegami czytaliśmy całe serie książek Karola Maya, Wernica, Coopera, Curwooda, były to książki które obok Kraszewskiego, Sienkiewicza i wielu innych autorów niezwykle ciepło ukazywały świat wartości. One nie tylko krzepiły serce ale sprawiały, że człowiek o wiele barwniej postrzegał świat, życie, ojczyznę, wiarę, dom. Rodziły umiłowanie cnót. Uwrażliwiały na piękno prawdę i dobro.

Pytanie: Jakie jest księdza ulubione danie?

Odpowiedź: Nie mam dania za którym szczególnie tęsknię ale jak się czasem trafią ruskie pierogi lub golonka po bawarsku z gotowanymi jarzynami to zdarza się, że nie odmawiam sobie – oczywiście nie w czasie postu.

Wywiad przeprowadziła Agnieszka Szubryt

Jak spędzić ciekawie ferie?

Może do ferii zostało jeszcze trochę czasu, ale już teraz niektórzy planują, gdzie wyjadą, co będą robić... Dla tych, którzy raczej nigdzie się nie wybierają przedstawiamy kilka pomysłów na urozmaicenie sobie tych dwóch, wolnych od szkoły tygodni. Spędźcie je aktywnie, a nie, leżąc w łóżku i oglądając telewizję. Faktem jednak jest, że ferie to czas „odsypiania” ;)

Pomysły dziewczyn z I B ☺

Ferie możemy spędzić w różny sposób. Niektórzy lubią się rozwijać to mogą się doksztalać w tej dziedzinie lub gotować, upiec coś pysznego dla całej rodzinki. Inni jeśli lubią przebywać w gronie przyjaciół, to mogą razem wybrać się na narty, sanki lub łyżwy i miło spędzać czas.

Natalia Sławek

Jeśli lubisz spędzać czas na świeżym powietrzu , to polecamy lodowiska, stoki narciarskie, wycieczki w okoliczne góry - na Miejską Górę, Jabłowiec czy Paproć ;)

Ale dla zmarzluchów też coś przygotowaliśmy :) W ferie zimowe możesz skorzystać z sali gimnastycznej, siłowni, pływalni . Dodatkową atrakcją są kina i teatry, które na okres ferii zimowych przygotowują specjalne projekcje i występy. Często obniżane są ceny biletów, :) . Atrakcje przygotowują również biblioteki miejskie i ośrodki kultury. Pracownicy tych instytucji zapraszają wszystkich chętnych na różnego rodzaju zajęcia, np. taneczne, plastyczne, biblioteczne, fotograficzne, muzyczne.

A nudne, zimowe wieczory możesz pograć z rodziną w stare dobre gry planszowe, typu „chińczyk”, „warcaby” czy „monopoli” :)

Ilona Janczyk

O wspomnianym lodowisku...

Niedawno, a konkretnie 20 grudnia zostało ono otwarte **koło naszego Limanowskiego Domu Kultury**. Ma ono wymiary 18m x 34m , jest ono więc dość duże aby swobodnie poruszała się na nim nawet duża grupa osób. Jego koszt był wysoki , bo wynosił aż 242 tys. zł. **Przy lodowisku funkcjonuje wypożyczalnia łyżew**. Wypożyczenie łyżew **na godzinę kosztuje 3 zł** osoby poniżej 18 roku życia a dorosłych 5 zł. Panuje wokół niej przeważnie dość duży chaos, co dla ludzi niecierpliwych może być bardzo irytujące .Osoby posiadające własne łyżwy , wstęp na lodowisko mają zupełnie za darmo, więc jeśli ktoś bywa tam bardzo często mógłby zaopatrzyć się we własny sprzęt co było by dla niego o wiele bardziej opłacalne. Z sondy zrobionej na portalu społecznościowym wynika , że **najdłuższy czas wypożyczania łyżew wynosi 2 godziny**. Jazda na łyżwach nie wiele różni się od jazdy na rolkach , więc każdy. kto opanował rolki powinien w kilka chwil zaprzyjaźnić się z łyżwami. Dużą pomocą tak jak dla początkujących tak i dla tych bardziej zaawansowanych jest **poręcz , której można się złapać w razie zagrożenia upadku**. Można tam mile spędzić czas z przyjaciółmi , rodziną czy nawet swoją drugą połówką. Wiele osób pozytywnie ocenia tamto lodowisko komentując je na Facebook'u oraz internetowej stronie Limanowej , dlatego sądzimy że warto się na nie wybrać w wolnym czasie.

Wiedza bezużyteczna i niepraktyczna ☺

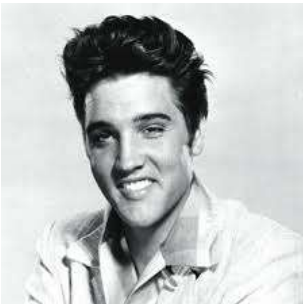
1. 85% nastolatków nie dzwoni do drzwi. Zamiast tego wykonują telefon i wysyłają SMSa, że czekają na zewnątrz.
2. Każdy dźwięk jest 50 razy bardziej irytujący i „głośniejszy”, gdy próbujemy zasnąć.

3. Ponad jedna piąta laureatów Nagrody Nobla jest pochodzenia żydowskiego, z tego co drugi wywodzi się z Polski.
4. Uczenie się piosenek na pamięć wzmacnia mózg i zmniejsza ryzyko zachorowania na Alzheimera.
5. Jeden włos Johna Lennona (członka zespołu Beatlesów, jednego z najśłynniejszych zespołów świata) sprzedano na aukcji za 3460€.

Nietypowe dni w grudniu, styczniu i lutym:

Grudzień:

1. 5 grudnia – Międzynarodowy Dzień Wolontariusza
1. 7 grudnia – Międzynarodowy Dzień Lotnictwa Cywilnego
2. 13 grudnia – Dzień Księgarza, Dzień Telewizji dla Dzieci
3. 17 grudnia – Dzień bez Przekleństw
4. 18 grudnia – Międzynarodowy Dzień Emigrantów
5. 23 grudnia – Światowy Dzień Snowboardu

Styczeń:

1. 6 stycznia – Dzień Filatelisty
2. 8 stycznia – Dzień Elvisa Presleya
3. 11 stycznia – Dzień Wegetarian
4. 14 stycznia – Dzień Ukrytej Miłości, Dzień Osób

Nieśmiałych

5. 18 stycznia – Dzień Kubusia Puchatka
6. 31 stycznia – Międzynarodowy Dzień Przytulania

Luty:

1. 2 lutego – Dzień Pozytywnego Myślenia, Światowy Dzień Mokradeł, Dzień Handlowca, Dzień Świstaka (w USA)
1. 6 lutego – Dzień Boba Marleya
2. 9 lutego – Międzynarodowy Dzień Pizzy
3. 13 lutego – Światowy Dzień Radia
4. 16 lutego – Międzynarodowy Dzień Listonoszy
5. 26 lutego – Dzień Spania w Miejscach

Publicznych (haha xD)

6. 27 lutego – Dzień Niedźwiedzia Polarne

Mnożymy szare komórki

Tym razem wędrujemy w kierunku nauk ścisłych! Przedstawiamy mini-testy z biologii i chemii.

1. BIOLOGIA – mini-powtórka do egzaminu

1. Zespół osobników o podobnych cechach, które po skrzyżowaniu dają płodne potomstwo to:
 - a) Nie ma takich korzeni
 - b) Korzeń palowy
 - c) Korzeń wiązkowy
2. Grzyb + glon =
3. Korzeń, który posiada korzeń główny to:
 - a) Nie ma takich korzeni
 - b) Korzeń palowy
 - c) Korzeń wiązkowy
4. Z jakich części składa się słupek? (zaznacz 3)
 - a) woreczki pyłkowe
 - b) zalążnia
 - c) znamię
 - d) kielich
 - e) szyjka
 - f) nitka
5. W jakiej kolejności występują fazy w mitozie lub mejozie?
 - a) anafaza, metafaza, profaza, telofaza
 - b) profaza, metafaza, anafaza, telofaza
6. Z ilu kości składa się szkielet dorosłego człowieka?
 - a) 260
 - b) 206
 - c) 270
 - d) 300
7. Pierwsze prawo Mendla nosi nazwę prawa:
 - a) współdziałania genów nieallelicznych
 - b) dominowania niepełnego
 - c) czystości (segregacji) gamet
 - d) niezależnego dziedziczenia cech
 - e) determinacji płci
- c) metafaza, profaza, anafaza, telofaza
- d) profaza, metafaza, telofaza, anafaza
8. Z jakiej błony zbudowane jest jądro komórkowe?
 - a) Z deoksyrybozy
 - b) Z pojedynczej błony lipidowej
 - c) Z potrójnej błony białkowo- lipidowej
 - d) Z pojedynczej błony białkowo- lipidowej
 - e) Z podwójnej błony białkowo- lipidowej
 - f) Z podwójnej błony białkowej
 - g) Z pojedynczej błony białkowej
 - h) Z podwójnej błony lipidowej
9. Funkcje korzenia:
 - a) podtrzymuje organy rośliny
 - b) Utrzymuje roślinę w podłożu
 - c) Pobiera wodę i substancje mineralne
 - d) Transportuje wodę, cukry i sole mineralne
7. Enzymy trawienne trawiące białko to:
 - a) lipaza trzustkowa
 - b) amylaza ślinowa
 - c) pepsyna
 - d) trypsyna
 - e) chymotrypsyna
8. Oddychanie zewnętrzne odbywa się:
 - a) w drodze dyfuzji
 - b) w komórkach ciała
 - c) przez skórę
 - d) w pęcherzykach płucnych
9. Bakterie to:
 - a) protisty

- b) mikromy
- c) mikroorganizmy

2. Chemia – mini- powtórka

1. Czy wrząca woda paruje?
 - a) czasami
 - b) nie
 - c) tak
2. Dipol to:
 - 1) Wnikanie cząsteczek jednej substancji między cząsteczki drugiej substancji.
 - 2) Maksymalna liczba gramów jaką można rozpuścić w 100g wody.
 - 3) Cząsteczka mająca dwa bieguny.
 - 4) Mieszanina niejednorodna dwóch nierozpuszczających się substancji.
3. Łączenie się tlenu z pierwiastkami nazwiemy:
 - a) produkcją tlenków

- b) spalaniem
- c) utlenianiem

4. W jaki sposób najszybciej rozdzielić mieszaninę wody i piasku?
 - a) Poprzez odparowanie.
 - b) Poprzez dekantację.
 - c) Poprzez sedymentację.
 - d) Poprzez sedymentację i dekantację.
 - e) Poprzez sączenie.
 - f) Poprzez dekantację i sączenie.
5. Symbole, kolejno: wodoru, tlenu, azotu, miedzi, glinu, radonu i krzemu zapisano poprawnie w szeregu:
 - a) H, O, N, Cu, Ag, Rn, Si
 - b) H, O, C, Cu, Al, Rn, Si
 - c) H, O, N, Cu, Al, Rn, Si
 - d) H, O, N, Cu, Ag, Rn, K

Mały Podróżnik

Witajcie w nowym dziale! ☺ Jak zdążyliście się pewnie zorientować, jest on o tematyce podróżniczej, zapraszam wszystkich lubiących podróże, ale zachęcam też tych mniej zainteresowanych ! ;) Bowiem „Mały Podróżnik” to nie tylko przewodnik w postaci suchych informacji, to też ciekawostki, zdjęcia (staramy się by były autorskie!) , opinie innych (prawdziwe, nie wymyślane!), pojawiające się w dymkach oraz „pick up” – jeśli kojarzycie z języka angielskiego, wyrażenie to znaczy „wylapywać (coś)”, dokładnie będziemy wylapywać język, jakim posługują się mieszkańcy danego kraju. Właśnie, co nowy numer , to nowy kraj.

Mam nadzieję, że „Mały podróżnik” przypadnie Wam do gustu! ☺ No to, do dzieła!

WŁOCHY

Witajcie we Włoszech!!! ☺

W tym numerze nieco o tym kraju, którego wiele osób kojarzy tylko z makaronem i kształtem buta na mapie. Uwierzcie mi, to coś więcej.

Nutka historii

„W Rzymie
naprawdę czuć
historię” –
James

Włochy jako zjednoczone państwo istnieje dopiero od 1861 roku. Wcześniej na terenach dzisiejszej Italii rozwijały się niezależne republiki i księstwa. W starożytności najbardziej znaną cywilizacją Półwyspu Apenińskiego stanowili Rzymianie. Tak, tak Ci Panowie i Panie chodzący, jak to zgrabnie określamy w prześcieradłach wywarli istotny wpływ w tych czasach. Ba! Imperium rzymskie było potęgą, stąd powiedzenie „wszystkie drogi prowadzą do Rzymu”. Tak było, Rzym był bowiem najważniejszym ośrodkiem handlowym. Ale był kryzys, były bitwy, nieporozumienia... I Rzym upadł. I zaczęło się średniowiecze. Był renesans, aż wreszcie nadeszło odrodzenie i zjednoczenie, Rzym znów stał się stolicą. Idąc dalej, przykładowo do czasów drugiej wojny światowej, Włochy zyskały neutralność, ale i tak wypowiedziały wojnę Wielkiej Brytanii i Francji. Nie będę się tu dalej zagłębiać w historię Włoch, jest ona bowiem rozległa (jak praktycznie każdego kraju, jeśli by poznawać z osobna) i nie musicie jej znać bardzo dokładnie. Warto jednak być nieco ocytanym, a nóż kiedyś dostaniecie propozycję napisania pracy/artykułu/projektu związanego/związanej z historią Włoch? Wszystko może się zdarzyć...!

„Włochy to kraj
bardzo towarzyski
i familijny” –
conley39

Co warto zwiedzić?

Powszechnie mówi się, że Włochy to „wielkie muzeum”.

Rzeczywiście, podążając śladami epok, można zauważyć tu wpływ historii. Przedstawiam kilka miejsc, które koniecznie trzeba zobaczyć, udając się do Włoch.

- Mediolan: Katedra Narodzin Św. Marii
- Werona (miejsce akcji „Romeo i Julia”) – Stare miasto
- Florencja i wspaniała galeria – Uffizi
 - Sycylia – wyspa marzeń
 - Park Narodowy Gran Paradiso

- Pompeje, a więc Etna, jeśli ktoś interesuje się wulkanami, można wybrać się obejrzeć Wezuwiusza
- Piza- krzywa Wieża i obiekty sakralne
- Padwa- Bazylika św. Antoniego

- Sardinia – Costa Esmeralda czyli Szmaragdowe Wybrzeże
- Watykan (mimo, że jest to osobne państwo – najmniejsze na świecie, warto je zwiedzić) – Plac św. Piotra i słynna Bazylika

- Wenecja – jeśli udało by Wam się trafić na Karnawał Wenecki, Plac św. Marka, Most Westchnień, Kanał Grande.

Jedna z restauracji↑

A tu kilka zdjęć zrobionych przeze mnie w Wenecji:

Przystanek gondoli↑

←Oryginalna wystawa w jednym z bardzo drogich sklepów

Thuny na placu św.Marka →

Praktyczne informacje dla zwiedzających:

- Sklepy są otwarte w godzinach 9:00-13:00 i 15:30/16:00-19:30/20:00, od wtorku do soboty i w poniedziałkowe popołudnia (w zależności od sezonu)
- Włoskie taksówki (najczęściej w kolorze białym) są trudno dostępne w godzinach wczesnego ranka i popołudnia.
- Turyści narażeni są we Włoszech przede wszystkim na kradzieże (dokumenty, pieniądze) oraz włamania i

kradzieże samochodów – ale trzeba pamiętać o ostrożności w każdym miejscu, nie tylko we Włoszech.

- A gdyby coś było bardzo nie w porządku (problemy z dokumentami itd.), adres ambasady RP we Włoszech:

Ambasada RP w Rzymie
Via P.P. Rubens 20, Monti Parioli
00197 Roma, Italia
tel.: (00-39 06) 362 04 200
fax: (00-39 06) 321 78 95
e-mail: polish.embassy@agora.stm.it

Ludzie

Kilka faktów i ciekawostek o Włochach i Włoszkach (oczywiście ludzie są różni, nie zawsze ktoś przyjmuje ten sam zwyczaj/ma tą samą cechę charakteru, co rodacy) ☺

„Włosi różnią się od innych Europejczyków. (...) Bardzo cieszą się życiem” – Luigi B

- Włosi uwielbiają pogaduszki i zawsze znajdują na nie czas; mogą rozmawiać na rynku, przed domem, w pracy w sklepie – ogółem, gdzie się da.
- Włoscy przyjaciele, krewni i dobrzy znajomi witają się na powitanie całusem w policzek. (więc jak zobaczycie Włocha cmokającego kogoś, nie róbcie wielkich oczu!)
- Włosi uwielbiają zwracać się do siebie za pomocą tytułów naukowych, i tak przykładowo studenci uczelni wyższych otrzymują tytuł „dottore/dottoressa”, nauczyciele szkół średnich nazywani są często „professore/professoressa”.
- Włosi to naród spontaniczny, więc niech nikogo nie zdziwi, że podczas rozmowy szybko zaczynają zwracać się do siebie na „ty”.
- „Pappagalli” to włoscy macho, nie robią oni jednak większego wrażenia na nowoczesnych Włoszkach. Rozpoznać ich można po brązowej opaleniznie, muskularnej budowie i okularach słonecznych, noszonych nawet na dyskotekach, nawet gdy wszędzie jest ciemno.

Znani Włosi i Włoszki i znane osoby włoskiego pochodzenia (jest ich naprawdę wiele, więc wymieniam po kilka z różnych dziedzin)

- W dziedzinie sztuki i architektury: Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Raffaello Sanzio, Carpaccio (jest też to nazwa włoskiego dania-przystawki), Giorgio Barbarelli
- W dziedzinie rozrywki (aktorstwo, reżyseria): Al. Pacino, Robert de Niro, Monica Bellucci, Sergio Leone, Nicholas Cage, John Travolta, Sylvester Stallone (te postacie wniosły naprawdę wiele do światowego kina!)
- W dziedzinie mody (Mediolan jest światowym ośrodkiem mody) : Salvatore Ferragamo, Roberto Cavalli, Dolce & Gabbana, Prada, Giorgio Armani, Gianni Versace, Guccio Gucci

- W innych dziedzinach: Galileo Galilei (fizyka i astronomia), Enrici Fermi (fizyk, otrzymał Nagrodę Nobla w 1938) Marco Polo (Explorer), Francesco (pisarz), Leonardo Fibonacci (matematyka) i można było by tak wymieniać...

Jedzenie

„Kuchnia włoska
jest wspaniała!” –
tu bez ceregieli,
moja opinia ☺

Z włoskim jedzeniem spotkał się chyba każdy z nas chociaż raz – pizza, spaghetti, panna cotta, tiramisu... Ale gdyby tak trzeba było znaleźć we Włoszech restaurację, która przypadnie nam do gustu? Oprócz nazwy lokalu, pisze też jej rodzaj – więc czy mamy wchodzić i dukać coś o maragicie...? Zamiast tego poznajmy „opcje do wyboru” ☺ :

- *Osteria* to winiarnia, w której skosztujesz lokalnego wina. Rzadko można znaleźć tam coś do jedzenia.
- *Trattoria* proponuje domowe jedzenie w przystępnych cenach, czasem jednak pod tą nazwą może kryć się drogi lokal, więc zamiast czyścić portfel, lepiej zapytać kogoś miejscowego - wskaże smaczne, sprawdzone miejsce.
- *Ristorante* oferuje pełne zestawy dań, tzn. danie pierwsze (najczęściej makaron) „primo” i danie drugie (ryba, mięso, warzywa) „secondo”.
- Jeśli masz ochotę na jedno danie (np. spaghetti) można wybrać się do restauracji samoobsługowej – *tavola calda*.
- *Bar* we Włoszech to raczej „nasza” kawiarnia, tam Włosi wybierają się na filiżaneczkę „espresso”, „macchiato”, „capuccino” czy „apertif”.
- Jest jeszcze *Paninoteca* , czyli bar kanapkowy, gdzie często jada młodzież.

„Pick up” czyli wylap język!

Ciao! ! ! ☺

Przedstawiam „pick up”, w którym poznacie podstawy wymowy języka wybranego w dziale kraju i znajdziecie mały słowniczek różnych, przydatnych zwrotów. Gramatyki na razie nie wprowadzam, mogłoby to być zbyt skomplikowane, mamy tu też limit miejsca.

Do dzieła! ☺

Podstawowe zasady wymowy.

Wymowa nie sprawia Polakom większych problemów, bo język polski zawiera niemal wszystkie dźwięki, pojawiające się w języku włoskim. Akcent, podobnie jak w naszym języku pada najczęściej na przedostatnią sylabę, z wyjątkami nie będziemy się tu rozdrabniać.

- c, cc – wymowa „k” przed a, o, u lub przed spółgłoską np. *casa* (dom)
- ch, cch – wymowa „k” w *chi* oraz *che* np. *che* (że)
- g, gg – wymowa „dź” przed i oraz e np. *oggi* (dzisiaj)
- gn – wymowa podobna do polskiego „ń” niewymawiane a w połączenia ze spółgłoskami: c, g, sc np. *bagno* (łazienka – no tak, kąpiele błotne należą do pakietów SPA...)
- qu – wymowa zbliżona do polskiego „kł”, np. *acqua* (woda)
- s – wymowa „s” przed samogłoskami i spółgłoskami bezdźwięcznymi np. *sole* (słońce), wymowa „z” między dwoma samogłoskami oraz przed spółgłoskami dźwięcznymi np. *cosa* (co)
 - sc – wymowa „sk” przed sam. a, o, u oraz przed spółgłoskami np. *scusi* (przepraszam)
 - v – wymowa „w” np. *vespa* (osa)
 - z – wymowa „c” przed dwugłoskami ia, ie, io np. *spezie* (przyprawy), wymowa „dz” na początku wyrazu np. *zampa* (łapa)

Mały słowniczek

LEGENDA:

- kursywa – po włosku
- nawias- znaczenie polskie

• <i>Si</i> (Tak) • <i>No</i> (Nie) • <i>Per favore</i> (Proszę) • <i>Grazie!</i> (Dziękuję!) • <i>Come dice?</i> (Słucham?) • <i>Certo!</i> (Oczywiście!) • <i>D'accordo!</i> (Zgoda!) • <i>Okay!</i> (OK!) • <i>Va bene!</i> (W porządku!) • <i>Scuzi!</i> (Przepraszam!) • <i>Un momento, prego!</i> (Chwileczkę, proszę!) • <i>Basta!</i> (Dosyć!) • <i>Aiuto!</i> (Na pomoc!) • <i>Chi?</i> (Kto?) • <i>Che cosa?</i> (Co?) • <i>Perchè?</i> (Dlaczego?) • <i>Quanto?</i> (Ile?) • <i>Vorrei...</i> (Chciał(a)bym...) • <i>Buon giorno</i> (Dzień dobry)	• <i>Come si chiama?</i> (Jak się nazywasz?) • <i>Mi chiamo...</i> (Nazywam się...) • <i>Come sta?</i> (Jak się pan/I miewa) • <i>Bene, grazie</i> (Dziękuję, dobrze) • <i>Arrivederci!</i> (Do widzenia!) • <i>Buona notte!</i> (Dobranoc!) • <i>Escellente!</i> (Świetnie!) • <i>Mamma mia!</i> (O matko! Ps. A oglądaliście film? ☺) • <i>Non La capisco</i> (Nie rozumiem pana/pani) • <i>Parla polacco?</i> (Mówisz po polsku?) • <i>Prendo...</i> (w restauracji: Wezmę...) • <i>Scuzi, per andare a ...?</i> (Przepraszam, jak dojechać/dojść do...?)

Julka Niemiec

Na sam koniec poznajcie opinię naszej pani pedagog Aliny Górszczyk, która odwiedziła Włochy ☺

Już od wieków wspaniała architektura, tradycja, malownicze krajobrazy, piaszczyste plaże, a także znakomita kuchnia, przyciągają turystów na półwysep Apeniński. Tutaj sięgająca kilku tysięcy lat historia przeplata się ze

światem mody, sportu oraz nadmorskich kurortów. Sympatię krajowi zjednują też jego otwarcie oraz gościnni mieszkańcy.

Włochy to piękny kraj o wielu obliczach, w którym za każdym razem można odkryć dla siebie coś nowego, coś, co zachwyci nas jakbyśmy byli tam pierwszy raz.

Włochy dla mnie to : włoski temperament, palące do samego zmierzchu latem słońce, zapach pizzy unoszący się na ulicach, niezliczone skutery pływające po ulicach miast. Kawiarnie i knajpy pełne gwaru, których nieodłącznymi elementami są wino, kobiety i śpiew... Jeśli ktoś był w tamtym wyjątkowym miejscu choć raz, na pewno nigdy nie zapomni tego specyficznego klimatu rozciągającego swój czar na całym włoskim bucie i nie tylko tam.

Pani Alinka raczyła podzielić się z nami zdjęciami i informacjami o Cinque Terre, za co dziękujemy ☺

Cinque Terre to pięć małych miasteczek usadowionych na skałach, jedyne pięć miasteczek na świecie, gdzie mieszkańcy pracując przez wieki dali radę przekształcić mało urodzajny teren w wioski morskie, bogate w płodne tarasy, pełne życiodajnych roślin takich jak drzewa oliwkowe i winorośle.

Zatoki, plaże, skały, grotty, morskie urwiska, rybki, ryby aż po niemalże wieloryby, to część z powodów, dla których Cinque Terre to teren pod ochroną.

Miracolo! (co znaczy: Cudo!):-)

Przypominamy!

Chcemy przypomnieć Wam tylko o kilku praktycznych rzeczach, a mianowicie:

Na stronie szkoły (www.zsmordarka.pl) znajdziecie aktualności szkolne, nieco zmienione plany lekcji i oczywiście elektroniczną wersję naszej gazetki! ☺

Polubcie stronę naszej szkoły na Facebooku! Możecie znaleźć tam podsumowania miesiąca, zdjęcia z akademii i dyskotek, czy też wziąć udział w różnych wydarzeniach (aktualnie mamy: Walentynki – zrób komuś niespodziankę!)

Niedawno zaczęła funkcjonować strona internetowa szkolnej biblioteki: bibliotekamordarka.cba.pl

Bierzcie udział w ekologicznych akcjach w naszej szkole! (zbiórka zakrętek, baterii, tonerów...)

Konkurs

Co powiecie na konkurs? ☺ Wystarczy, że użyjecie trochę swojej wyobraźni, (ale też umiejętności) a macie szansę na nagrodę!

1. Krótkie opowiadanie po angielsku, zaczynające się słowami „One day I saw my idol next to me in the bus...”
2. Komiks o tematyce ferii.
3. Wierszyk o zdrowym stylu życia (w następnym numerze moglibyśmy poruszyć ten temat)

Ruch to zdrowie! Jest w stanie zastąpić prawie każdy lek, ale wszystkie leki razem wzięte nie zastąpią ruchu!

Zdrowie jest niewątpliwie wartością nadrzędną w życiu każdego człowieka. W zdrowiu upatrujemy podstaw szczęścia i chcielibyśmy zachować je jak najdłużej. Mówi się nawet, że ideałem byłoby: żyć długo i umierać zdrowym. Cierpienia,

jakich doświadczamy wskutek chorób, zmieniają często życie w koszmar, nie pozwalają cieszyć się jego blaskiem i wspaniałościami. Zdrowie nie gwarantuje szczęścia, ale jest jednym z jego warunków.

Zdrowotne zachowania to czynnik decydujący o zdrowiu. Jednym z elementów zdrowego stylu życia jest aktywność ruchowa, która staje się szansą na zdrowe życie. Człowiekowi w swej biologicznej egzystencji od momentu narodzin towarzyszy ruch, który jest nieodzownym elementem zdrowia.

Regularna aktywność fizyczna jest jednym z ważniejszych składników zdrowego stylu życia. Pełni ona doniosłą rolę w podnoszeniu lub utrzymaniu odpowiedniego poziomu sprawności fizycznej. Aktywność ruchowa jest czynnikiem modelującym w sposób najbardziej korzystny stan morfologiczny i funkcjonalny organizmu, a także kształtującym cechy psychiczne.

Formy aktywności ruchowej

Gry i zabawy ruchowe – wiążą się z wykonywaniem ruchów, głównie lokomocyjnych, wymagających szybkości, zręczności i wysiłku. Zaspokajają one naturalną potrzebę ruchu dziecka, zapewniając mu harmonijny rozwój psychiczny i fizyczny. Wskazane formy aktywizacji wdrażają do czynnego wypoczynku, uczą też współdziałania i szlachetnej rywalizacji.

Rekreacja -termin rekreacja służy do określenia różnorodnych form aktywności,

podejmowanych poza obowiązkami zawodowymi, domowymi i społecznymi dla odpoczynku, rozrywki i samodoskonalenia.

Wpływ aktywności ruchowej na zdrowie.

Organizm człowieka genetycznie zaprogramowany został na aktywny styl życia. Ruch jest biologiczną potrzebą organizmu ludzkiego.

Aktywność ruchowa - korzyści psychologiczne:

ogólna poprawa funkcji umysłowych (podejmowania decyzji, planowania, pamięci krótkotrwałej, etc.);

- lepsza jakość snu;
- redukcja niepokoju;
- uczucie rozładowania i odprężenia
- czynnik profilaktyki chorób psychicznych .

Kamila Ciuła, kl. I B

Zespół redakcyjny: Julia Niemiec, Agnieszka Szubryt, Katarzyna Olesiak, Kamila Ciuła, Natalia Sławek, Marlena Zelek, Ilona Janczyk, opiekun mgr Edyta Odziomek
--

